

-नायकः, -नाशकः, -नाशनः epithets of Gaṇeśa. -प्रतिक्रिया removal of impediments; प्रतिशुश्राव काकुत्स्थस्तेभ्यो विघ्नप्रतिक्रियाम् R. 15. 4. -राजः, -विनायकः, -हारिन् m. epithets of Gaṇeśa. -सिद्धिः f. removal of obstacles.

विघ्नयति Den. P. To obstruct, hinder, impede, oppose.

विघ्नित a. 1 Impeded, hindered, obstructed, opposed; सुदुर्विघ्नितकर्माणम् (नालापयेत्) Pt. 1. 387. -2 Obscured, blinded; रजःकणैर्विघ्नितदृष्टिपाताः Ku. 3. 31.

विह्वः A horse's hoof.

विच 3, 7 U. (वेवेकि, वेवेक्ते, विनक्ति, विह्व्ते, विक्त्) 1 To separate, divide, sever. -2 To discriminate, distinguish, discern; प्र मे विविकौ अविदन् मनीषाम् R.v. 3. 57. 1. -3 To deprive of, remove from (with instr.); शशास स बहून् योधान् जीवितेन विवेच च Bk. 14. 103.

विचकिलः [विशेषेण तर्पयति गन्धैः Uṇ. 1. 56] 1 A kind of jasmine. -2 N. of the tree called *Madana*.

विचक्ष् 2 Ā. 1 To tell, announce. -2 To show. -3 To perceive, conjecture; परावरे ब्रह्मणि धर्मतो व्रतैः स्नातस्य मे न्यूनमलं विचक्ष्व Bhāg. 1. 5. 7.

विचक्षण a. [Uṇ. 2. 120 com.] 1 Clear-sighted, far-seeing, circumspect; सुविचक्षणः सुतः H. 1. 20. -2 Wise, clever, learned; विचक्षणः प्रस्तुतमाचक्षे R. 5. 19. -3 Expert, skilful, able; सेवाविचक्षणहरीश्वरदत्तहस्तः R. 13. 39. -णः A learned man, wise man; न दत्त्वा कस्यचित् कन्यां पुनर्दद्याद्विचक्षणः Ms. 9. 71.

विचक्षस् m. A spiritual teacher, preceptor; cf. Uṇ. 4. 240 com.

विचक्षुस् a. Blind, sightless. -2 Perplexed, sad.

विचद् 1 P. To break (intr.).

विचटनम् Breaking.

विचन्द्र a. Moonless (as a night).

विचर् 1 P. To wander about, roam over (oft. with acc.); इष्टान् देशान् विचर जल्द Me. 117; विचचार दावम् R. 2. 8; Ku. 3. 31. -2 To do, perform, practise. -3 To act, deal, behave. -4 To deviate from the right path, go about wantonly; यन्मे माता प्रलुभे विचरन्त्यपतिव्रता Ms. 9. 20. -5 To pass through, pervade. -6 To attack, march against. -7 To associate or have intercourse with. -8 To go badly, fail. -9 To commit a mistake; हविषि व्यचरत्तेन वषट्कारं गृणन् द्विजः Bhāg. 9. 1. 15. -10 To graze or feed upon. -Caus. 1 To think, reflect or meditate upon; विचारमाणस्य विशुद्धभावना A. Rām. 7. 5. 45. -2 To discuss, call in question, debate; आज्ञा गुरुणां ह्यविचारणीया R. 14. 46. -3 To calculate, estimate, take into account, consider; परेषामात्मनश्चैव यो विचार्य बलाबलम् Pt. 3; सुविचार्य यत्कृतम् H. 1. 20. -4 To hesitate, doubt. -5 To examine, investigate. -6 To seduce.

विचर a. Wandered, swerved from; न त्वं धर्मं विचरं सज्जयेह मत्तश्च जानासि युधिष्ठिराच्च Mb. 5. 29. 4.

विचरणम् 1 Wandering. -2 Motion.

विचरितम् Wandering, roaming.

विचारः 1 Reflection, deliberation, thought, consideration; विचारमार्गप्रहितेन चक्षुषा Ku. 5. 42. -2 Examination, discussion, investigation; तत्कार्यविचार. -3 Trial (of a case); विषसलिलतुलाभिप्रायिते मे विचारे Mk. 9. 43. -4 Judgment, discrimination, discernment, exercise of reason; विचारमूढः प्रतिभासि मे त्वम् R. 2. 47. -5 Decision, determination. -6 Selection. -7 Doubt, hesitation. -8 Prudence, circumspection. -Comp. -ज्ञ a. able to decide, a judge. -भूः f. 1 a tribunal, seat of justice. -2 particularly, the judgment-seat of Yama. -मूढ a. 1 Mistaken in judgment. -2 Foolish. -शील a. thoughtful, considerate, prudent. -स्थलम् 1 a tribunal. -2 logical discussion.

विचारक a. Investigating, judging; परामृशन्तो लिङ्गानि व्यभिचारविचारकाः Udb. -कः 1 An investigator; a judge, an examiner. -2 A leader, guide. -3 A spy.

विचारणम् 1 Discussion, consideration, examination, deliberation, investigation; तच्छृण्वन् विपठन् विचारणपरो भक्त्या विमुच्येन्नरः Bhāg. 12. 13. 18. -2 Doubt, hesitation.

विचारणा 1 Examination, discussion, investigation. -2 Reflection, consideration, thought. -3 Hesitation, doubt; भवित्री तत्र वैदेहि न मेऽस्स्यत्र विचारणा Mb. 3. 282. 57; 14. 53. 21. -4 The Mīmāṃsā system of philosophy. -5 Distinction, kind.

विचारिका A household female servant.

विचारित p. p. 1 Considered, inquired into, examined, discussed. -2 Decided, determined; परत्रेति विचारितम् Ms. 11. 28. -तम् Deliberation, thought.

विचारिन् a. 1 Roaming, wandering; लोकालोकविचारि-चारणगणैरुद्गीयमानं यशः Nāg. 5. 18. -2 Dissolute, wanton. -3 Deliberating, judging.

विचर्चिका, विचर्चा Itch, scab; एकं कुष्ठं स्मृतं पूर्वं गजचर्म ततः स्मृतम् । ततश्चर्मदलं प्रोक्तं ततश्चापि विचर्चिका ॥ Bhāva P.

विचर्चित a. Anointed, smeared.

विचर्मन् Shieldless.

विचर्षण a. Very active; शरीरं मे विचर्षणम् T. Up. 1. 4. 1.

विचल 1 P. 1 To shake, tremble, move; पतति पत्रे विचलति पत्रे शङ्कितभवदुपयानम् Git. 5. -2 To go, proceed, set out. -3 To be agitated or disturbed, be rough; (as the sea); व्यचालीदम्भसां पतिः Bk. 15. 70. -4 To deviate, swerve; नादण्ड्यो नाम राज्ञोऽस्ति धर्माद्विचलितः स्वकार Y. 1. 358. -5 To fall off or down. -Caus. 1 To shake, move, wave. -2 To cause to swerve, lead away from.